

تلاطم ارزی در پی تصمیم‌های لحظه‌ای

با اعلام منتفی شدن افزایش نرخ ارز مرجع، التهاب سه روزه در بازار ارز تهران سرانجام فرونشست؛ التهابی که البته با تدبیر و دوراندیشی مسئولان این حوزه می‌توانست به‌وجود نیاید.

جام جم آنلاین: با اعلام منتفی شدن افزایش نرخ ارز مرجع، التهاب سه روزه در بازار ارز تهران سرانجام فرونشست؛ التهابی که البته با تدبیر و دوراندیشی مسئولان این حوزه می‌توانست به‌وجود نیاید. به گزارش جام‌جم، در حالی که بر اساس اظهارات رییس کل بانک مرکزی به نظر می‌رسید، تا چند روز آینده نرخ ارز مرجع افزایش پیدا کند، دیروز اعلام شد دولت تصمیمی برای این اقدام ندارد.

این در حالی است که اظهارات برخی مسئولان مبنی بر قطعی بودن افزایش نرخ ارز مرجع، با وارد آوردن یک شوک بزرگ به بازار، ارزش ریال را در مقابل ارزهای مهم دنیا فقط در سه روز نخست هفته بیش از 10 درصد کاهش داد؛ موضوعی که گلایه وزیر صنعت، معدن و تجارت را نیز به‌دنبال داشت.

مهدی غضنفری شامگاه سه‌شنبه با انتقاد از برخی اظهارات حساب نشده گفت: طرح‌ها و برنامه‌های تصویب نشده را نباید به عنوان تصمیمات و مصوبات دولت یا شورای پول و اعتبار اعلام کنند.

روی سخن غضنفری البته بیشتر با رییس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی بود که این روزها به یکی از خبرسازترین چهره‌های اقتصادی کشور تبدیل شده است. وی در هفته‌های اخیر چند بار از سه نرخ شدن ارز خبر داده بود.

با این حال محمدرضا فرزین سخنگوی طرح تحول اقتصادی و رییس هیات عامل صندوق توسعه ملی دیروز خیال همه را راحت کرد و افزایش نرخ ارز مرجع را منتفی دانست.

اعلام این خبر و اظهارات چند مقام مسئول دیگر دیروز مانند آبی بر آتش بازار ارز عمل کرد و قیمت هر دلار را که در فاصله روزهای شنبه تا دوشنبه از حدود 2020 تومان به 2230 تومان افزایش پیدا کرده بود، کاهش داد تا این نرخ در پایان معاملات روز گذشته روی رقم 2100 متوقف شود.

متعاقب آن قیمت سکه نیز حدود 20 هزار تومان کاهش پیدا کرد و به 764 هزار تومان رسید. با این حال بانک مرکزی به نهاد مجری سیاست‌های پولی کشور هنوز در این باره اعلام نظر نکرده است.

تصمیم به افزایش نرخ ارز مرجع در شرایطی که اختلاف قیمت رسمی و آزاد ارز حدود 800 تومان رسیده و فساد ناشی از آن هزینه سنگینی را به بخش‌های اقتصادی وارد کرده بود، تصمیم منطقی و بجایی بود که البته باز هم به دلیل نبود ارزیابی درست مسوولان از رفتار بازیگران بازار ارز، قربانی شد و به محاق رفت.

به اعتقاد کارشناسان مانند بانک مرکزی روی نرخ 1226 تومانی در شرایطی که قیمت ارز با نرخ‌های بازار غیررسمی تفاوت فاحش پیدا کرده، دیگر جایز نیست.

رییس بانک مرکزی صراحتاً اعلام کرده بود که نرخ ارز مرجع افزایش خواهد یافت اما واکنش انفجاری بازار به اعلام این خبر ظاهراً مسئولان را از تصمیم خود دست‌کم در شرایط فعلی منصرف کرده است.

با این حال ابزار دوم دستگاه پولی کشور برای نظارت و مدیریت بیشتر بر بازار ارز یعنی عرضه گواهی ارزی در بورس اوراق بهادار کماکان به قوت خود باقی است و در چند روز آینده اجرایی خواهد شد.

برخی کارشناسان می‌گویند مکانیزم معاملات گواهی ارزی در بورس به گونه‌ای است که با چراغ خاموش تجربه پیمان‌سپاری ارزی را تکرار خواهد کرد.

برخی کارشناسان در موفقیت این سیاست به دیده تردید می‌نگرند. در صورتی که شرایط اقتصادی با همین منوال پیش برود در بلندمدت چاره‌ای جز حرکت به سمت ارز تک‌نرخ نخواهد بود. اما این بار اجرای سیاست ارز تک‌نرخ باید با کمترین حساسیت و اثر

رواني بر بازار صورت پذيرد.

ضرورت اجتناب از تصميمات آني و روزانه

در همين حال يك كارشناس اقتصادي با انتقاد از برخي ناهماهنگيها در اعلام و اجراي سياستهاي حساس پولي و اقتصادي گفت: بانك مركزي بايد از تصميمات آني و روزانه دوري كند.

فرهاد شجري ، بانك مركزي را به پرهيز از تصميمات آني و روزانه براساس تدوين يك راهكار اساسي و مبتني بر يافتههاي علمي توصيه كرد و گفت: براي مثال اگر بانك مركزي به دور از جريانات روز، نرخ ارز را از سالها پيش براساس تفاوت نرخ تورم داخل و خارج تنظيم مي‌كرد اولاً مجبور نبود ميلياردها دلار از ذخاير ارزي خود را براي ثبيت يك نرخ مصنوعي و غيرواقعي به هدر دهد و ثانياً بتدريج نرخ ارز را براساس واقعيات علمي و نه آرمانهاي غيرقابل دسترس تعيين مي‌كرد.

وي افزود: در اين حالت ساير متغيرهاي اقتصادي تدريج خود را با نرخ واقعي ارز انطباق مي‌دادند، در حال حاضر بانك مركزي ناچار است نرخ ارز را براي فرار از چند نخري شدن حدود 90 درصد افزايش دهد در حالي كه اين 90 درصد بايد در ظرف هفت سال افزايش داده مي‌شد.

اين كارشناس اقتصادي اضافه كرد: به طوركلي براي اين منظور يكي از دو سياست زير را بانك مركزي به عنوان راهحل کاربردي خود بايد انتخاب كند، قبول سياست شناور مديريت شده يا همان پذيرش حاكميت بازار و تثبيت نرخ براساس واقعيتهاي اقتصادي و نه صرفاً آرمانگرايي.

وي افزود: اگر سياست دوم مانند سابق انتخاب شود، انطباق آن با واقعيتها و نه شعارهاي روزانه مي‌تواند بانك مركزي را در مركز تصميم‌گيريها قرار دهد.

شجري همچنين گفت: بانك مركزي بايد از صدور هرگونه بخشنامه‌اي كه سود کوتاه مدت را بر سود بلندمدت جامعه رجحان مي‌دهد جلوگيري كند. براي مثال ممكن است بتوان از طريق بخشنامه حسابهاي ارزي مردم را محدود يا بازپرداخت آن را به صورت ارز غيرممكن كرد، اما اين موضوع در بلند مدت حسابهاي ارزي مردم را به داخل منازل خواهد كشاند و بانك مركزي را از يك جريان ارزي سالم كه در سيستم بانكي شكل مي‌گيرد محروم خواهد ساخت.

دولت هيچ تصميمي براي نرخ مرجع ارز نگرفته است

مديرعامل صندوق توسعه ملي از منتفي بودن تغيير نرخ ارز مرجع و حضور صندوق توسعه ملي در كارگروه ويژه ارز در بورس خبر داد و گفت: منابع صندوق توسعه ملي 40 ميليارد دلار شد.

به گزارش فارس، محمدرضا فرزین در حاشیه مراسم امضای یادداشت تفاهم با سازمان میراث فرهنگی و گردشگری در پاسخ به سؤالی در مورد تغییر نرخ مرجع ارز تأکید کرد: دولت هیچ تصمیمی برای تغییر نرخ مرجع ارز نگرفته بلکه تصمیم گرفته است بازار جدیدی در بورس برای ارز تشکیل شود.

مديرعامل صندوق توسعه ملي افزود: اين صندوق با 11 بانك عامل قرارداد عامليت منعقد کرده و تاکنون 11.5 ميليارد دلار از منابع صندوق توسعه ملي در اختيار سرمايه‌گذاران بخش خصوصي قرار گرفته است و اين منابع به نفع آنها مسدود شده است.

فرزین تأکید کرد: از اين رقم حدود 9 ميليارد دلار در سال جديد و 2.5 ميليارد دلار در سال 90 به نفع بخش خصوصي مسدود شده است و آمادگي وجود دارد مبالغ بيشتري در سقف قرارداد عامليت بانكها به نفع بخش خصوصي مسدود شود.

وي تأکید کرد: صندوق توسعه ملي با داشتن 40 ميليارد دلار منابع امکان مناسبي براي اقتصاد مقاومتی به وجود آورده و به توسعه صادرات، کاهش واردات و تقويت توليد داخل کمک مي‌کند.

اولويت دهگانه تخصيص ارز اصلاح نمي‌شود

وزير صنعت، معدن و تجارت در رابطه با اصلاح اولويتهاي دهگانه تخصيص ارز مرجع، گفت: تغييری در مورد اين اولويتها صورت نخواهد گرفت و حذف ارز مرجع نیز فعلاً منتفی است.

مهدی غضنفری در مورد احتمال حذف تدریجی دو اولویت اول دریافت ارز مرجع از فهرست دهگانه و قطع کلی تخصیص ارز دولتی در جهت تکرار شدن ارز گفت: فعلا قرار نیست دو اولویت اول از دریافت ارز مرجع حذف شوند.

وی با تأکید بر این که نباید مردم بیشتر از این گیج شوند، تصریح کرد: در حال حاضر غذا و دارو در دو اولویت اول دریافت ارز مرجع قرار دارند و فعلا تغییری در این مورد ایجاد نخواهد شد.

مصباحی مقدم: تعیین نرخ ارز آزاد در بورس

رئیس کمیسیون برنامه و بودجه از تصمیم دیروز کارگروه ویژه ارزی برای تغییر نکردن نرخ 1226 تومانی ارز مرجع خبر داد و گفت: قرار شد نرخ دوم ارز در بورس بر اثر عرضه و تقاضا کشف و نیز دلالتی ارز حذف شود.

حجت الاسلام غلامرضا مصباحی مقدم در مورد نتایج نشست کارگروه ویژه ارزی مرکب از نمایندگان مجلس، دولت و بورس و این که آیا نرخ مرجع افزایش می یابد، گفت: هنوز در این زمینه تصمیم نهایی گرفته نشده، ولی نرخ مرجع برای کالاهای ضروری و اساسی همان 1226 تومان بدون تغییر خواهد بود. این کالاها شامل دارو و مواد غذایی مورد نیاز مردم است که البته معلوم نیست آیا مواد اولیه کارخانه ها هم جزو کالای ضروری به شمار برود یا نه. وی افزود: قرار شد نرخ دوم ارز در بورس بر اثر عرضه و تقاضا کشف شود که کارگروهی در این زمینه تشکیل خواهد شد و از مجموعه دولت، مجلس و بورس در آن حضور خواهند داشت.

رئیس کمیسیون برنامه و بودجه افزود: عرضه کنندگان ارز شامل بانک مرکزی و همه کسانی که از محل صادرات کالا و خدمات، ارز به دست می آورند، در این بازار حضور خواهند داشت و از طرفی تقاضا کنندگان ارز شامل واردکنندگان مواد اولیه، متقاضیان ارز دانشجویی و ارز درمان برای بیماران اعزامی، مسافران خارجی و سایر متقاضیان به این بازار مراجعه می کنند که هم عرضه کنندگان می توانند ارز خود را به قیمت مناسب بفروشند و هم متقاضیان آن را به قیمت کمتر از بازار آزاد تهیه خواهند کرد.

وی تأکید کرد: قیمت آزاد ارز در بورس به راحتی قابل کشف است و بازار فرعی ارز تا حد زیادی جمع می شود.

مصباحی مقدم افزود: قیمت آزاد ارز در این بورس به دست می آید و بنابراین کسانی که تقاضای سفته بازی ارز را دارند، تقریباً این تقاضاها به صفر نزدیک می شود، چون دیگر مابه التفاوت نرخ وجود ندارد.

رئیس کمیسیون برنامه و بودجه در مورد این که چه اتفاقی بر نرخ بازار آزاد ارز می آید، گفت: این نرخ قطعاً کاهش پیدا می کند و احتمال کاهش حجم بازار فرعی ارز وجود دارد، چون کسانی که در حال حاضر در بازار فرعی ارز حضور دارند از محل دو قیمتی بودن نرخ ارز استفاده می کنند، اما وقتی در بازار عرضه و تقاضا نرخ واقعی ارز تعیین شود، قیمت بازار آزاد کاهش یافته و شکافی که دلالت از محل قیمت رسمی و آزاد استفاده می کردند، از بین می رود.

مصباحی مقدم در مورد تقاضای خرد ارز و امکان حضور در این بازار گفت: البته هنوز جزئیات این مصوبه مشخص نشده، اما هر کس هر مقدار ارز بخواهد، گرچه تقاضای هزار دلار داشته باشد، می تواند به بورس ارز مراجعه کرده و تهیه کند و لازم نیست اعلام کند این تقاضا برای چه مقصدی یا منظوری خواهد بود.